

העותר:**המוקד לפליטים ולמהגרים**

ע"י ב"כ עוה"ד עלא ח'אטר ו/או מעין נייזנה
ו/או נסרין מסארווה ו/או ענבר בראל
מהמוקד לפליטים ולמהגרים
רח' נחלת בנימין 75, תל אביב 65154
טל': 03-5602530 ; פקס: 03-6844812
טל' נייד: 050-8771401
דוא"ל alaa@hotline.org.il

-נגד-

המשיב:**שר הפנים**

מחלקת הבג"צים, פרקליטות המדינה
רחוב צלאח-א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466590
פקס: 02-6467011

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה דחופה למתן צו ביניים

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי המופנה למשיב, והמורה לו לבוא וליתן את טעם, אם רצונו בכך, כדלקמן:

מדוע לא יבטל את החלטתו להפסיק מתן שירותים למבקשי מקלט (המכונים בפי המשיב "מסתננים") בלשכת רשות האוכלוסין וההגירה בעיר באר שבע, ובתוך כך מדוע לא יאפשר לכל מבקשי המקלט אשר השתמשו, עד כה, בשירותים של לשכת רשות האוכלוסין וההגירה בעיר באר שבע לקבל שירותים לחידוש רישיונות ישיבה בישראל בלשכת המשיב הקרובה למקום מגוריהם.

בקשה דחופה לצו ביניים

בית המשפט הנכבד מתבקש בזה להורות למשיב להוסיף ולספק שירותים לחידוש אשרות למבקשי מקלט במשרדי המשיב בעיר באר שבע וזאת עד להכרעה בעתירה.

הנימוקים לבקשה לצו ביניים יובאו בסוף העתירה.

ואלה נימוקי העתירה**מבוא**

1. עניינה של עתירה זו בהחלטת המשיב (להלן: "החלטת המשיב" או "ההחלטה") להפסיק לספק שירותים לחידוש רישיונות ישיבה בלשכת רשות האוכלוסין וההגירה בבאר שבע, החל ביום 1 ביוני 2017. לשכת רשות האוכלוסין וההגירה בבאר שבע, מספקת שירותים

של חידוש רשיונות ישיבה בישראל לכ - 12 אלף (!) מבקשי ומבקשות מקלט מאפריקה. כחלק מהחלטה זו יידרשו כל אותם ואותן 12 אלף גברים ונשים לכתת רגליהם לבני ברק, שם קיימת למשיב לשכה ייעודית לטיפול במי שהוא מכנה "מסתננים".

2. לשכות המשיב אחראיות, בין היתר, להנפיק רשיונות ישיבה למבקשי מקלט וליתן לקהילה זו הוראות שהייה למתקן "חולות" מכח הוראות החוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 (להלן: "החוק למניעת הסתננות"). נוסף לכך מוטלות על הלשכות חובות שונות הנגזרות מאחריות זו. כך לדוגמה מקיימים פקידי המשיב בלשכות שימועים לשם בירור טענותיו של מבקש מקלט על מנת לבדוק האם מתקיימים בעניינו חריגים שמנויים בחוק למניעת הסתננות אשר מונעים הוצאת הוראת שהייה בעניינו.

3. השירותים הניתנים בלשכות הייעודיות למבקשי מקלט הם אם כן שירותים חיוניים, בלעדיהם יהיו מבקשי מקלט חשופים לאובדן חירות בדרך של השמה במשמורת או במתקן חולות ולהיעדר אפשרות למצוא עבודה באופן מסודר.

4. סגירת הלשכה בבאר שבע, המשרתת 12 אלף איש, כאמור בהודעת המשיב, ושליחת כל אותם נשים וגברים לחדש את אשרתם בלשכה אחרת המרוחקת שעות נסיעה משם בתחבורה ציבורית פוגעת קשות במתן שירותים חיוניים אלה ותוצאתה היא טרטור והתעמרות במי שנדרשים לחדש את רשיון הישיבה שבידם.

רקע כללי

5. עד סוף שנת 2013 יכלו מבקשי מקלט לחדש את רשיונות הישיבה שלהם בישראל ב- 24 לשכות שונות של רשות האוכלוסין וההגירה שהיו פזורות בכל רחבי הארץ. בתחילת שנת 2014 צמצמה הרשות את מספר הלשכות באופן קיצוני מ- 24 לשכות ל- 4 לשכות בלבד שקיבלו קהל בשעות קבועות מראש בערים תל אביב, באר שבע, חיפה ופתח תקווה.

6. עקב ביקורת עזה שנמתחה על התנהלות הרשות נפתחו שתי לשכות נוספות (אילת וראשון לציון). לאחר מכן נפתחה לשכה נוספת בנצרת שגם היא הייתה פתוחה בפני מבקשי מקלט שעות ספורות כל שבוע.

7. המשיב לא חדל מלערוך שינויים במיקום השירותים אותם העניק למבקשי המקלט ולשכות למתן שירותים נפתחו ונסגרו מדי פעם. כך, בחודש נובמבר 2014, לאחר סגירת חלק מהלשכות ופתיחת אחרות, נותרו שלוש לשכות בלבד של רשות האוכלוסין וההגירה המיועדות למתן שירות למבקשי מקלט ממדינות אפריקה. לשכות אלה הן הלשכות הפתוחות גם כיום. הלשכה הייעודית בבני ברק פתוחה בימים א'-ה' בין השעות 08:00-16:00. הלשכה בבאר שבע פתוחה בימים ראשון, שלישי וחמישי בין השעות 08:00-16:00 והלשכה באילת פתוחה בימים שלישי ורביעי בין השעות 08:00-16:00.

8. מחודש יוני 2017 משלוש לשכות אלה יוותרו רק שתיים. רשות האוכלוסין וההגירה הודיעה לאחרונה כי היא עומדת לסגור את הלשכה בבאר שבע וכי מחודש יוני 2017 כל מי

שחידש את רישיון הישיבה שלו בבאר שבע יהיה חייב להגיע אל הלשכה הייעודית בבני ברק לשם חידוש אשרתו.

הצמצום במספר הלשכות בשנת 2014 והפגיעה החמורה בזכויות מבקשי מקלט:

9. צמצום מספר הלשכות ושעות הקבלה במהלך שנת 2014 הביאו לכאוס מוחלט ולפגיעה חמורה בכלל מבקשי המקלט.

10. חוק הכניסה לישראל קובע כי, **כל מי ששוהה בישראל חייב לאחוז ברישיון ישיבה**. אל מול חובה זו, קמה חובת המשיב להנפיק אחד מתמשת רישיונות הישיבה המנויים בסעיף 2(א) לחוק. לעניינינו, מדובר ברישיון ישיבה המוענק מכוח סעיף 2(א) לחוק הכניסה או ברישיון ישיבה בישראל מסוג ב/1 כקבוע בתקנות הכניסה לישראל, התשל"ד-1974.

11. רובם המוחלט של מבקשי המקלט מחזיקים ברישיון ישיבה לפי סעיף 2(א) לחוק הכניסה. רישיונות אלו מחודשים מדי תקופה קצרה, בהתאם לשיקול דעתו של המשיב. יצוין, כי לא פעם מתקשים מבקשי מקלט כמו גם העותר ללמוד מהו ההיגיון העומד מאחורי המועדים לחידוש הרישיונות. אלה מחודשים באופן לא עקבי: פעם כל חודש, פעמים אחרות מדי חודשיים או שלושה חדשים. במקרים רבים רישיונות הישיבה ניתנים לתקופה קצרה יותר, למשל לצורך עריכה שימוע ושליחה למתקן "חולות". במקרים מעטים הרישיונות ניתנים לתקופה ארוכה יותר.

12. מבקשי מקלט שאין בידם רישיון ישיבה בתוקף חשופים למעצר וענישה ואינם יכולים לעבוד באופן מסודר ולפרנס את עצמם ואת משפחותיהם. סעיף 32(ג) לחוק למניעת הסתננות קובע כי:

מצא ממונה ביקורת הגבולות כי מסתגן שקיבל רישיון זמני לישיבת ביקור לפי סעיף 2(א) לחוק הכניסה לישראל לא התייצב לחידוש בתוך 30 ימים מהמועד שבו פג הרישיון (בסעיף קטן זה – מועד התפוגה), רשאי הוא להורות בצו על החזקתו במשמורת לתקופה שיקבע בצו.

הסעיף גם קובע מהו משך ההעברה למשמורת בגין הפרה של חידוש האשרה.

13. מיד עם צמצום מספר הלשכות ושעות קבלת הקהל במהלך שנת 2014 המצב בשלושת הלשכות שנותרו החמיר מאוד, בעיקר בלשכה הייעודית בבני ברק. צמצום מספר הלשכות גרם לעומסים אדירים. מבקשי מקלט רבים התגודדו מחוץ ללשכות שעות ארוכות לפני תחילת קבלת הקהל, אחרים בילו את הלילה מחוץ לפתחי הלשכה ובכל מזג אוויר על מנת להבטיח את תורם בעת פתיחת שערי הלשכה. המוני הממתנינים עמדו שעות ארוכות בשמש ובקור והיו חשופים לפגעי מזג האוויר. בין הממתנינים נשים בהריון, אימהות ואבות עם ילדיהם, אנשים עם מוגבלויות, אנשים חולים ומבוגרים.

14. כל מי שלא הצליח לחדש את אשרתו נאלץ לשוב למחרת אל הלשכה בתקווה כי בפעם הבאה יהיה בר מזל ויגיע תורו. רבים מאלה שלא הצליחו לחדש את אשרתם נאלצו לחכות בסביבת הלשכות לאורך כל הלילה על מנת להבטיח את מקומם בתור.

15. ההתייצבות בלשכות בנסיבות ובתנאים אלו חייבו מבקשי מקלט לקחת יום חופש שלם לכל הפחות. אלה שלא הצליחו לחדש את אשרתם נאלצו לקחת ימי חופש נוספים ועמדו בסכנת פיטורים. נוסף על כך, צמצום הלשכות דרש מרבים לנסוע ממרחקים אל הלשכה הקרובה מבין השלוש. נסיעות אלו כרוכות בהוצאות לא מעטות נוסף על איבוד ימי העבודה.

16. כל אלה גרמו לאווירה קשה, מתוחה ובלתי מכבדת בלשכות, הן באזורי ההמתנה והן בעת קבלת השירות. חיכוכים עם השומרים בעת ההמתנה, צעקות של השומרים וחוסר סבלנותם היו שכיחים.

להרחבה אודות התנאים בלשכות לאחר הצמצומים ראו :
"לייעל את התהליך" : על התעמרות רשות ההגירה במבקשי מקלט בעת חידוש אשרות שחרור בתנאים מגבילים " (המוקד לפליטים ולמהגרים, 06.03.2014)
 העתק מהדוח רצ"ב ומסומן ע/1.

נספח ע/1

"מדיניות ההכשלה - התעמרות רשות ההגירה במבקשי המקלט בעת חידוש אשרתם"
 (המוקד לפליטים ולמהגרים, 10.12.2014)
 העתק הדו"ח רצ"ב ומסומן ע/2.

נספח ע/2

17. מצב זה שרר לאורך שנת 2015. ביום 4.8.2015 פנה עו"ד עודד פלר מהאגודה לזכויות האזרח בישראל אל המשיב. במכתבו פרס עו"ד פלר בפני המשיב את הלקויים בהתנהלות הלשכות השונות בכל הקשור בטיפול במבקשי מקלט ועמד על ההשלכות הקשות של צמצום מספר הלשכות הנועדות לתת שירותים למבקשי מקלט ברחבי הארץ.
 העתק ממכתבו של עו"ד עודד פלר מיום 4.8.2015 רצ"ב ומסומן ע/3.

נספח ע/3

18. במענה לפנייתו של עו"ד פלר השיב מר אדלשטיין ביום 3.9.2015 כי "נעשה ... מאמץ מתמשך ומתמיד ונערכו שינויים מהותיים באופן קבלת הקהל, הושקעו משאבים רבים ונערכו שינויים פיסיים על מנת לשפר את מודל השירות וקביעת המודל המיטבי למתן השירות למסתננים". חרף תשובתו של מר אדלשטיין לא ניכר שינוי במציאות חייהם של העומדים בתור בבני ברק.

העתק תשובתו של מר אדלשטיין רצ"ב ומסומן ע/4.

נספח ע/4

19. ואולם, אף במהלך שנת 2016 היה המצב בבני ברק קשה. מבקשי מקלט נאלצו לעמוד בתור שעות ארוכות, ההמתנה בחום או בקור ללא תנאים מתאימים, ללא שירותים וללא נגישות היתה קשה מנשוא.

20. במהלך החודשים האחרונים בשנת 2017 ניתן היה לראות לכאורה שיפור מסוים בתורים המשתרכים אל לשכת המשיב בבני ברק. ואולם, בימים שלאחר חג הפסח במהלכו לא עבדו פקידי המשיב, ימים בהם הגיעו כל מי שאשרתם פקעה במהלך חג הפסח לחדש את אשרתם, התארכו שוב התורים עד מאוד. ושוב נצפו מראות קשים של אנשים הממתנינים שעות ארוכות לחידוש אשרתם, בתנאים שאינם תנאים.

העתק תמונות מן התורים שלאחר חג הפסח רצ"ב ומסומן ע/5.

נספח ע/5

21. למרות ההשלכות הקשות והפגיעה החמורה בזכויות מבקשי המקלט עקב צמצום מספר הלשכות, המשיב החליט שוב להערים קשיים על מבקשי המקלט ולסגור את הלשכה בעיר באר שבע. לפי הודעת המשיב אשר נתלתה במשרדיו שבבאר שבע ככל הנראה בתחילת חודש מאי 2017, על כל מבקשי המקלט אשר חידשו את רישיונם בעיר באר שבע להתייצב החל מחודש יוני 2017 בלשכה הייעודית בבני ברק.

העתק הודעת המשיבה רצ"ב ומסומן ע/6.

נספח ע/6

22. החלטה זו תביא לפגיעה עמוקה בזכויות כלל מבקשי המקלט, היא תחמיר את המצב השורר כיום בלשכות ואף תביא להחמרה קשה יותר מזו אשר תוארה לעיל לאחר סגירת הלשכות בסוף שנת 2014. ולהלן בהרחבה.

סגירת הלשכה בבאר שבע והשלכותיה על מבקשי המקלט

23. הפסקת מתן שירות למבקשי מקלט בלשכה בבאר שבע תחמיר את המצב השורר כיום ותגרום לפגיעה יותר קשה בזכויותיהם של כלל מי שאמורים לקבל את השירות שמעניקות הלשכות. חברים בקהילת מבקשי המקלט שהעותר מעניק להם שירותים, הביעו בפני נציגי העותר את חששם מפני פגיעה זו.

24. כך למשל, ציין מר [REDACTED] (להלן: " [REDACTED] ") המתגורר בעיר [REDACTED] בתצהירו המצורף לעתירה, כי "סגירת הלשכה בבאר שבע והעברתה לבני ברק תקשה מאוד עלי, על משפחתי ומבקשי מקלט רבים שמתגוררים באזור הדרום". הוא מוסיף ומציין כי "חוסר הודאות בחידוש הרישיונות שלי ושל בת זוגי יגרום לנו להכריח את ילדינו לאבד ימי לימודים. מאחר ולא נהיה בטוחים מתי אנחנו חוזרים לביתנו לא תהיה לנו ברירה אלא לקחת את הילדים אתנו ללשכה בבני ברק. במידה ולא נצליח לחדש את אשרתו באותו יום ילדינו יהיו חייבים להמתין אתנו בתורים הארוכים

וגם נאבד עוד יום עבודה".

העתק תצהיר של [REDACTED] רצ"ב ומסומן ע/7.

נספח ע/7

מר [REDACTED] (להלן: " [REDACTED] ") המתגורר [REDACTED] הצהיר כי "עכשיו באר שבע נסגר ויהיה לנו מאוד קשה. כמעט 40 אלף אנשים יבואו ויהיו תורים מאוד גדולים. יהיה קשה לבוא עם הבן שלנו ולחכות איתו בתור כל כך גדול".

העתק תצהירו של [REDACTED] רצ"ב ומסומן ע/8.

נספח ע/8

עד עתה חידשו השניים את רשיון הישיבה שלהם בלשכת המשיב בבאר שבע. אמנם, גם שם נאלצו לעמוד לא פעם בתור, אך כפי שתאר זאת [REDACTED]: "זה היה יותר קל מבבני ברק [חידוש האשרה בבאר שבע, ע.ח.]. היו פחות אנשים ופחות תור. היה תור נפרד למשפחות ולא היינו צריכים לחכות הרבה".

הן [REDACTED] והן [REDACTED] הביעו את חששם אף מפני פגיעה כלכלית קשה.

א. פגיעה כלכלית

25. צמצום השירותים כאמור יפגע ביכולתם הכלכלית של מבקשי המקלט. נזכיר, כי המדובר באוכלוסייה שהיא ברובה קשת יום, באנשים המתקיימים בשכר נמוך ובהם משפחות רבות חד הוריות. דו"ח מבקר המדינה מספר 64 התשע"ד -2014 ציין באופן מפורש בהמלצותיו כי "ספק אם פעולות הממשלה בכל הנוגע להבטחת מינימום של אמצעים חומריים שיאפשרו לנזקקים ולחלשים מבין הזרים להתקיים בחברה, עולות בקנה אחד עם הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, כפי שפורש בפסיקת בית המשפט העליון, ועם הדין הבין-לאומי. ספק זה מתעורר בעיקר בנוגע למספר תחומים: הגישה המצומצמת שניתנה לקבוצות חולים מסוימות לשירותי בריאות; השלכות יישומה של מדיניות משרד הרווחה בקשר לקבוצות מסוימות של זרים נזקקים; ויכולתם של החלשים והנזקקים מבין הזרים להיות מוגנים מרעב ולהתקיים קיום בסיסי בכבוד" (בעמ' 66). עוד נזכיר, כי החל ביום 1 במאי 2017 נכנס לתוקפו תיקון חדש לחוק למניעת הסתננות, שבעניינו עתירה תלוי ועומדת בפני בית משפט נכבד זה (בג"ץ 2293/17 גרסגהר ואח' נ' הכנסת ואח'), המחייב מבקשי מקלט להפריש 20% משכרם לקרן ייעודית (להלן: "חוק הפיקדון"). סכום זה מכביד מאוד על מבקשי המקלט העובדים ומעורר חרדה בקרב חברי הקהילה. והנה בא המשיב ומבקש להכביד ידו על שכרם עוד יותר שעה שהוא מחייב אותם להוצאה גדולה בדמות דמי הנסיעה לחידוש האשרה בבני ברק.

26. הנסיעות ברכבת מהעיר באר שבע לבני ברק כרוכה בהוצאות לא קטנות, עלות של 43 ₪ ליחיד בגין כרטיס הלוך - חזור (ראו אתר רכבת ישראל <https://www.rail.co.il/taarif>).

עלות זו לא כוללת עלות תחבורה ציבורית מן הרכבת ואליה בשתי התחנות. אם מגיע אדם ממקום מרוחק יותר, שדרות או ערד למשל, יתווספו לסכום זה אף סכומי הנסיעה אל העיר בארבע שעות. כך למשל תהא עלות הנסיעה מערד 8.7 ₪. סך כל עלות הנסיעה מערד לבני ברק וחזרה תגיע לסכום של כ- 70 ₪ ליום. אם יהא על אותו אדם להגיע מספר פעמים רצופות לשם חידוש רשיון הישיבה שברשותו, משום שלא יצליח לחדשו ביום הראשון, הרי שהעלות תכפיל את עצמה.

27. נסיעות ארוכות אלה כרוכות באיבוד, לכל הפחות, יום עבודה אחד והפחתה במשכורת. איבוד כל יום עבודה הוא בעל השלכות קשות למבקשי מקלט, בעיקר לאור כניסתו לתוקף של חוק הפיקדון. כל זה מעמיד רבים בסכנת אבדן מקום עבודתם.

28. עמד על כך מר [REDACTED] (להלן: " [REDACTED] ") בתצהירו: "הנסיעה לבני ברק כרוכה באיבוד יום עבודה שלם לכל הפחות. במידה ולא אצליח לחדש את אשרתי באותו יום אאבד עוד יום עבודה, הפחתה במשכורת ואעמוד בסכנת פיטורים".

העתק התצהיר רצ"ב ומסומן 9/ע.

נספח 9/ע

29. אף מבקשי מקלט אחרים הביעו חשש מפני פיטורים. [REDACTED] סיפר בתצהירו הנ"ל: "אני עובד היום [REDACTED]. אם אני אצטרך לנסוע כמה ימים רצוף כדי לחדש את הויזה שלי, אני חושש שהמעסיק שלי יפטר אותי מהעבודה. זה יהיה רע מאוד כי יש לי משפחה לדאוג לה וילד קטן". ואילו [REDACTED] הוסיף כי: "לנוכח מצבי כאבי משפחה ונוכח השינויים בחוק התקופה האחרונה אשר מורה על הפחתה במשכורת באופן חודשי, סגירת הלשכה מעמידה אותי ומשפחתי במצב קשה בעיקר מבחינה כלכלית".

ב. העדר נגישות תחבורתית

30. הלשכה בבאר שבע מספקת שירותים לא רק למי שמתגוררים בה אלא גם למבקשי מקלט רבים אחרים שמתגוררים ועובדים ביישובים שונים בנגב. המסע צפונה עתיד אם כן להיות עבורם ארוך יותר, מסורבל יותר וקשה יותר. יהא עליהם לצאת בשעות המאוד מוקדמות של הבוקר כדי להגיע לבני ברק, וגם כשיעשו כן, לא יצליחו במרבית המקרים להגיע עוד בטרם ייפתחו המשרדים ולהירשם בתור הארוך שודאי ישתרך בהם בבוקרו של יום.

31. על החשש מפני הדרך הארוכה והעדר היכולת להגיע בשעה מוקדמת מספיק אל משרדי המשיב כדי לתפוס מקום בתור הארוך שישתרך שם מספר [REDACTED] בתצהירו: "מנסיון העבר ומדברים ששמעתי מחברים על התורים הארוכים בלשכות השונות, קיים סיכוי סביר שלא נצליח לחדש את רישיוננו במועד ונצטרך להגיע ללשכה יום אחרי".

32. מר [REDACTED] (להלן: " [REDACTED] ") מתגורר [REDACTED]. הוא

מעלה חשש כבד כי לא יוכל להגיע אל משרדי המשיב בבני ברק מוקדם מספיק בבוקר כדי לתפוס מקום בתור הארוך שישתרך שם וחושש מן התוצאות. ■■■■■ אינו יכול לקצר את טווח הנסיעה וללון בתל אביב אצל חברים, וזאת משום שהוא מחזיק ברשיון ישיבה אשר אוסר עליו לעבוד וללון בערים תל אביב ואילת (ראה להלן): "הגעה באיחור ללשכה בבני ברק מעלה סימני שאלה רבים עבורי באם אצליח לחדש את רשיוני באותו יום לאור התורים וזמני ההמתנה. אם לא אצליח לחדש את רשיוני בזמן אהיה חייב לחזור ■■■■■ ולשוב יום אחרי לבני ברק מאחר ואינני יכול ללון בעיר תל אביב".

העתק תצהירו של ■■■■■ רצ"ב ומסומן ע/10.

נספח ע/10

הפניות אל המשיב

33. כאמור, בתחילת חודש מאי (מועד מדויק אינו ידוע לעותר), פרסם המשיב כי בכוונתו להפסיק ליתן שירותים למבקשי מקלט בלשכתו שבבאר שבע.

34. ביום 10.5.2017 פנה העותר אל המשיב בדרישה כי יחזור בו מהחלטתו להפסיק ליתן שירותים למבקשי מקלט בעיר באר שבע. בפנייתו עמד העותר על הטעמים אשר הוצגו לעיל. לאור דחיפות הסוגיה ולוח הזמן הקצר התבקש המשיב להשיב לפנייה עד תאריך 22.5.2017.

העתק פניית העותר מיום 10.5.2017 רצ"ב ומסומן ע/11.

נספח ע/11

35. ביום 21.5.2017, ולאחר שלא התקבל מענה מהמשיבה פנה העותר במכתב תזכורת.

העתק מכתב תזכורת מיום 18.5.2017 רצ"ב ומסומן ע/12.

נספח ע/12

36. ביום 23.5.2017 הודיע המשיב במענה לפניה כי "בימים אלה עמלה רשות האוכלוסין וההגירה על שילוב אמצעים טכנולוגיים אשר יקלו באופן משמעותי על אוכלוסיית מבקשי המקלט בישראל". המשיב הוסיף כי "אמצעים אלו יאפשרו שירות איכותי, זמין ויעיל לכלל אוכלוסיית מבקשי המקלט כאמור ובכלל זה לשוהים באזור העיר באר שבע".

העתק תשובתו של המשיב מיום 23.5.2017 מצורף ומסומן ע/13.

נספח ע/13

37. עוד באותו היום השיב העותר למשיב כי בתשובתו אין מענה לקשיים אשר הועלו בפניו. כן ציין ב"כ העותר כי "לא ברור האם הפתרון אשר מציעה הרשות יבטל את הצורך בהגעה פיזית ללשכה בבני ברק, אשר כרוכה בפגיעות קשות בזכויות רבים ממבקשי המקלט...".

הח"מ הוסעף כי לא ברור ממכתבו של המשיב אם נבחנו יעילותם של האמצעים הטכנולוגיים החדשים ולא ניתן לוח זמנים להטמעתם. על כן, אין בתשובתו של המשיב משום מענה לדרישות שהועלו בפניו.

העתק מכתבו של העותר מיום 23.5.2017 מצורף ומסומן ע/14.

נספח ע/14

38. נוכח תשובתו זו של המשיב, אשר כאמור לא נתנה מענה לסוגיה שהועלתה בפניו לא עמדה לעותר ברירה זולת פניה לבית המשפט הנכבד בבקשה לקבלת סעד.

הפגיעה בזכויות

39. המשיב, בהחלטתו נשוא עתירה זו דורש מקבוצות מוחלשות חברתית וכלכלית שכוללות גברים עובדים, נשים בהריון, הורים וילדיהם, אנשים עם מוגבלות שמתגוררים בעיר באר שבע והיישובים הסמוכים לה לנסוע פעם בחודש; חודשיים; שלושה או כל תקופה אחרת לעיר בני ברק בכדי לחדש את אשרתם.

40. דרישה זו של המשיב פוגעת קשות בזכויות חוקתיות של אלפי מבקשי מקלט – זכויות העומדות בליבן של הזכות לכבוד והזכות לחירות.

"כבר נפסק, כי על עובד זר השוהה בישראל חלים העקרונות החוקתיים הבסיסיים המעוגנים בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, אשר נועדו להגן על חייו, גופו, כבודו, קניינו, חירותו האישית, חופש התנועה שלו לצאת מישראל, פרטיותו וצנעת חייו. במרכזו של חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו עומד האדם. חוק-היסוד קובע כי זכויות היסוד של 'האדם בישראל' מושתתות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין, וכי הן יכובדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל (סעיף 1). האיסור לפגוע בזכויותיו של אדם לחיים, לשלמות הגוף ולכבוד מתייחס, אפוא, לכל אדם באשר הוא אדם. הגנה זו מכוח חוק-היסוד אינה מוגבלת לאזרח ולתושב, אלא היא מוענקת לכל אדם, לרבות למי שנכנס לישראל שלא כדין." (בג"ץ 37/00405 קו לעובד נ' **משרד הפנים** (פסק דין מיום 13.4.2011), פסקה 36 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה).

"מסתננים אף הם בני אדם. עניין לנו - אם לשאול ממקום אחר - ב'אנשים בשר-ודם, באנשים כואבים, בבני-אדם חיים ונושמים' (ע"א 30/0087 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נז(1) 69, 80 (2003); ראו גם עניין עמותת מחויבות, בעמ' 501). ואם הדברים דורשים ביאור, נאמר במפורש: מסתננים אינם מאבדים מזכותם לכבוד כמלוא הנימה אך בשל כך שהגיעו למדינה בדרך לא דרך. ... כבודם אסור בפגיעה והם זכאים להגנה עליו. יתרה מזו – דווקא בעניינם אנו מחויבים לדקדק ולהקפיד בקלה כבחמורה." (בג"ץ 7385/13 **איתן - מדיניות הגירה ישראלית נ' ממשלת ישראל** (פסק דין מיום 22.9.2014) פסקה 123 לפסק דינו של השופט פוגלמן).

41. הזכות לקיום בכבוד היא זכות חוקתית הנגזרת מהזכות לכבוד, אשר מעוגנת בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו. לעניין זה יפים דבריו של פרופ' אהרון ברק בספרו "כבוד האדם: הזכות החוקתית ובנותיה":

"כבוד האדם" אינו מפרט את היסודות העובדתיים והמשפטיים לקביעת היקף הזכות החוקתית לכבוד האדם. כבוד האדם מבוסס על הכללה. תוכנו הוא הערך החוקתי של כבוד האדם. ערך זה כולל בחובו "תחומים רבים ונושאים שונים כלולים בו". אלה הן זכויות-הבת המגשימות – תחת כנפיה של זכות-האם – את התכלית המונחת ביסוד הזכות החוקתית לכבוד האדם. [...] **כבוד האדם הוא אגד של זכויות. אכן בפסיקה ענפה ומקיפה גזר בית המשפט העליון מזכות האם של כבוד האדם מספר ניכר של זכויות-בת, ובהן הזכות להגנה על אישיותו של האדם, הזכות להגנה עליו מפני השפלה וביזוי, הזכות לחיי משפחה, לנישואין, להורות, לאימוץ, הזכות לחינוך, הזכות לביטחון סוציאלי, הזכות למזון, הזכות למגורים, הזכות למים, הזכות לבריאות, הזכות לשוויון, הזכות לחופש הביטוי, הזכות לחופש המצפון והדת, הזכות לתנועה בישראל, הזכות לשם הטוב, הזכות להליך הוגן והזכות לקיום בסיסי בכבוד.** כל הזכויות האלה הן זכויות-בת או זכויות-נכדה הנגזרות מכבוד האדם. [...] הן משקפות כל אחת מזווית הראייה שלה, את אנושיותו של האדם. **כל זכויות הבת וזכויות הנכדה הוכרו כחלק בלתי נפרד מהזכות לכבוד האדם. אין הן זכויות משתמעות אלא זכויות מפורשות ששמן כשם אמן – "כבוד האדם"** (ההדגשה אינה במקור, ע.ח.).

אהרון ברק **כבוד האדם: הזכות החוקתית ובנותיה** (כרך א) (336-306) 2014.

42. הזכות לקיום בכבוד הוכרה כזכות חוקתית במשפט הישראלי. בבג"ץ 10662/04 חסן נ' המוסד לביטוח לאומי (פסק דין מיום 28.2.12), פסקה הנשיאה ביניש במעמד הפרישה שלה, בסעיף 35 לפסק הדין, כי:

"הזכות למינימום של קיום אנושי בכבוד מצויה בליבו וגרעינו של כבוד האדם. חיים בחרפת רעב, ללא קורת גג, תוך חיפוש מתמיד מנין יבוא עזרו של אדם, אינם חיים בכבוד".

בהתאם, נפסק בבג"ץ 366/03 עמותת מחויבות לשלום וצדק חברתי נ' שר האוצר (פסק דין מיום 12.12.05), מפי הנשיא ברק בסעיף 14 לפסק הדין:

"הזכות לכבוד האדם, במובנה המהותי, היא אגד של זכויות ששמירתן נדרשת כדי לקיים את הכבוד. אלה אותן זכויות שבהיעדרן אין ממש בהיות האדם יצור חופשי, באשר ניטל כוחו לפתח את גופו ורוחו על-פי רצונו, בתוך החברה בה הוא חי... במגוון ההיבטים האנושיים עליהם משתרע כבוד האדם נכלל גם ההיבט ה"חברתי", שעניינו רמת הקיום לה זכאי האדם. אכן, זכותו של אדם לכבוד היא גם הזכות לכך שיהיו לו תנאי חיים המאפשרים קיום בו יממש את חירותו כבן-אנוש".

וברע"א 4905/98 גמזו נ' ישעיהו, פ"ד נה(3) 360, פירש הנשיא לשעבר ברק את המושג כבוד האדם וקבע בסעיף 20 לפסק הדין:

"אדם המתגורר בחוצות ואין לו דיור, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע; אדם הרעב ללחם, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע; אדם שאין לו גישה לטיפול רפואי אלמנטרי, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע; אדם שנאלץ לחיות בתנאים חומריים משפילים, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע".

43. כפי שכבר הובא בחלק העובדתי לעיל, מדובר באוכלוסייה מוחלשת – כלכלית וחברתית. הדרישה להגיע אל הלשכה בבני ברק כרוכה בויתור על יום עבודה שלם לכל הפחות ואף עלולה לסכן רבים בפיטורים ואיבוד מקור פרנסתם.
44. הנסיעות אף הן כרוכות בעלויות לא מועטות. פגיעה זו חמורה יותר כאשר מדובר באנשים, שחלקם מגיעים עם בני זוג וילדים, שחייבים לעשות נסיעה זו מספר ימים ברצף כדי להצליח ולחדש את האשרה בתור שייווצר.
45. לא למותר לציין שוב כי הפגיעה חמורה אף יותר לאור כניסתו לתוקף של חוק הפיקדון שיצמצם את היכולת הכלכלית של אלה שהוא חל עליהם – היינו כלל מבקשי המקלט. כל אלה יש בהם כדי לפגוע בזכות החוקתית לקיום בכבוד.
46. יתרה מכך, מי שלא יצליח לחדש את אשרתו במועד, כפי שקרה לא פעם בעבר, עלול לעמוד בסכנת מעצר ושליחה למשמורת במתקן כליאה "סהרונים" מכוח סעיף 32כ(ג) לחוק למניעת הסתננות. ההשלכות הקשות בהפסקת מתן השירותים בלשכה בבאר שבע והעברתם ללשכה בבני ברק מעמידים רבים בסכנת מעצר ושליחת חירות. הטרטור, התורים הארוכים, העלויות הרבות הכרוכות בתהליך חידוש האשרה עלולים להביאנו למצב בו רבים (לא רק אלה המתגוררים בבאר שבע וסביבתה) לא יצליחו לחדש את אשרתם. אחרים אף עלולים לוותר על חידוש האשרה לא מרצונם החופשי וכי בחרו לא להיעתר לדרישות החוק אלא כתוצאה מהקשיים שהחלטת המשיב מערימה עליהם. התוצאה תהא כאמור, ענישה וכליאה.
47. הזכות לחירות היא מאבני היסוד של משטר דמוקרטי ועומדת בלב ליבו של כבוד האדם באשר הוא. לעניין זה יפים דבריה של כבוד השופטת ארבל בבג"ץ 7146/12 אדם נ' הכנסת (פסק דין מיום 16.9.2013, בפסקה 72 לפסק דינה):

"הזכות לחירות הינה מאושיות המשטר הדמוקרטי והיא מתבססת על ערכיה של המדינה כמדינה יהודית ודמוקרטית [...] היא מהווה את אחת מהזכויות הבסיסיות והיסודיות ביותר במערך זכויות האדם. החירות הפיזית, שהיא זו המעוגנת בסעיף 5 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, מוכרת כגרעין הקשה של חירות האדם [...]. הזכות לחירות מעוגנת בפסיקתו של בית משפט זה שקשרה לה כתרים וכותרות, ובהן היותה "עקרון על" [...]; "מן היושבות ראשונה במלכות" [...]; "יסוד היסודות ואבי כל החירויות למיניהן" [...]; "זכות חוקתית מן המדרגה הראשונה" [...]."

באשר לשלילת החירות, הוסיפה כבוד השופטת ארבל באותו ענין כי:

"שלילת חירותו של אדם פגיעה קשה, מקיפה ורחבה בשלל תחומי החיים והיא שהופכת אותה לזכות כה מרכזית בכל משטר דמוקרטי. אדם שנשללת חירותו אינו יכול ליהנות משלל הבחירות שמציעים החיים לאדם החופשי, ובין היתר בחירת מקום עבודה, קיום חיי משפחה וחברה תקינים, צריכת תרבות ופנאי ועוד. הפגיעה בחירותו של אדם היא בלתי הפיכה, ואף פיצוי כספי לא יוכל לכפר עליה [...]. הפגיעה בחירותו של אדם משמיעה מיניה וביה גם פגיעה בכבודו. "קשה לחלוק

על כך שעצם כליאתו של אדם מאחורי סורג ובריח והכפפתו לכללי ההתנהגות הנוהגים בבית הסוהר פוגעת בכבוד האדם שלו" (עניין חטיבת זכויות האדם, פסקה 36 לפסק דינה של הנשיאה ביניש). דהיינו, הזכות לחירות גם נגזרת מהזכות בדבר כבוד האדם. "כבוד האדם הוא הערך של האדם, קדושת חייו והיותו בן חורין" (אהרן ברק פרשנות במשפט 421 (כרך שלישי, פרשנות חוקתית, 1994) (להלן: ברק, פרשנות חוקתית)). **שלילת חירותו של אדם מגיעה לטעמי גם לכדי השפלתו וביזויו, שמניעתם היא לב ליבה ובגרעינה של הזכות לכבוד האדם. חשוב להדגיש כי זכויות אלו לחירות ולכבוד האדם מתפרשות על כל אדם בישראל, גם אם אינו שוהה בה באופן חוקי. הזכויות נתונות לאדם באשר הוא אדם** (עניין קו לעובד השני, פסקה 36 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'יה; לבנת, בעמ' 254; עע"ם 1038/08 מדינת ישראל נ' געאביץ, הערותיה של הנשיאה ביניש (11.8.09)). (ההדגשה אינה במקור, ע.ח.)."

48. תוצאת הדברים היא כי החלטתו של המשיב פוגעת בשתי זכויות חוקתיות: הזכות לקיום בכבוד והזכות לחירות.

חוסר סבירות ושיקולים זרים

49. העותר יטען כי החלטת המשיב אינה סבירה והיא נגועה בשיקולים זרים.

50. הלכה ידועה היא, כי בעת שרשות מפעילה שיקול דעתה אסור לה לשקול שיקולים זרים או לפעול למען מטרות זרות (ראו בג"ץ 1/88 פורז נ' ראש עיריית תל אביב-יפו, פ"ד מב(2) 309). החלטה הנגועה בשיקולים זרים הרי היא החלטה בלתי סבירה, שיש לבטלה. עמד על כך כבוד השופט ברק, כתוארו אז, בבג"ץ 341/81 מושב בית עובד נ. המפקח על התעבורה, פ"ד לו(3) 349, (פסקה 9 לפסק הדין):

"בקביעת גבולותיו של "מתחם סבירות" יש להתחשב, בין השאר, בשאלה, אם הרשות הציבורית נתנה משקל ראוי לגורמים הרלוואנטיים השונים שבהם עליה להתחשב. החלטתה של רשות מנהלית תיפסל בשל חוסר סבירות, אם המשקל שניתן לגורמים השונים אינו ראוי בנסיבות העניין. אכן, שקלול ואיזון זה הם מעיקרי תפקידיה של הרשות הציבורית, והביקורת על אופן ביצועם נתונה לבית המשפט".

51. נדמה כי שיקול אחד מרכזי הוא שהכריע את הכף בהחלטתו של המשיב, והוא האפשרות שעמדה לו לטרטר את מבקשי המקלט ולהפוך את חייהם קשים ככל האפשר. שיקול זה הוא ודאי שיקול זר שאין לו מקום בהחלטותיה של רשות מנהלית כלשהי. שעה שנתן המשיב לשיקול דעתו להיות מונחה משיקול זה וזה בלבד, הרי שהחלטתו אינה לוקחת עוד בחשבון אף שיקול רלוונטי אחד. לא הקושי הכלכלי עמו יתמודדו מבקשי המקלט, לא הדרך הארוכה, אף לא התורים הבלתי נסבלים והתנאים הבלתי נסבלים אף יותר הנלווים להם. כל אלה אינם מעניינים את המשיב ולבו גס בהם. גם ההשלכות על בני המשפחה ובעיקר הילדים לא עמדו לנגד עיניו, ואם עמדו, הרי שלא ניתן להם המשקל המתאים ומידת החמלה לא באה לידי ביטוי בהחלטתו.

52. תוצאת הדברים אם כן היא כי החלטתו של המשיב היא בלתי סבירה ונגועה בשיקולים זרים ועל כן דינה להתבטל.

העדר מידתיות

53. העותר יוסיף ויטען כי החלטת המשיב להפסיק הענקת שירותים בעיר באר שבע אינה עולה בקנה אחד עם עקרון המידתיות.

54. שלושה מבחנים מצטברים לעקרון המידתיות:

א. קשר של התאמה בין האמצעי למטרה.

ב. האמצעי הנבחר הוא פחות פוגעני מאמצעים אחרים חלופיים.

ג. התועלת לטובת הציבור עולה על הנזק שייגרם לפרט, כתוצאה מן הפגיעה.

ראו בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק נ' מ"י, פ"ד מח(5) 807, בג"ץ 3648/97 סטמקה נ' שר הפנים, פ"ד נג (2) 728, 777, בג"ץ 1715/97 לשכת מנהלי ההשקעות ואח' בישראל נ' שר האוצר פ"ד נ"א(4) 367, 385 בג"ץ 5016/96 חורב ואח' נ' שר התחבורה ואח'; פ"ד נא (4) 1, 53-54, וע"א 6821/93 בנק מזרחי המאוחד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי; פ"ד מט (4) 221, 433-441.

העותר יטען כי בענייננו לא מתקיימים התנאים ועל כן דינה של ההחלטה להתבטל. נעמוד על המבחנים כסדרם.

55. **קשר של התאמה בין האמצעי למטרה** - לכאורה, להחלטת המשיב מטרות שונות. מטרה ראשונה עליה הצהיר בעל פה הינה פינוי שטח בלשכה בבאר שבע על מנת לפנות מקום לפרויקט תעודת הזהות הביומטרית עבור תושבי ואזרחי ישראל. לכאורה מטרה פשוטה שישומה אכן מחייב העברת מתן השירותים למבקשי מקלט למקום אחר מן הלשכה בבאר שבע. ואולם נדמה כי קיימת למשיב מטרה אחרת, שאינה מוצהרת. מטרה שלשמה יש לבצע "הרמת מסך" ולחשוף את כוונותיו האמיתיות של המשיב. כוונתו האמיתית, הלא מוצהרת, של המשיב היא למרר למבקשי המקלט את החיים. זאת במסגרת מדיניותו להקשות על חייהם על מנת שיגידו "רוצה אני" ויצאו את ישראל. הראינו קודם כי הלשכה בבני ברק ידעה עליות ומורדות. ככל שמספר האנשים שמגיע אליה לקבלת שירותים גדול יותר כך השירותים הניתנים בה רעים יותר. היא מאופיינת בתורים ארוכים. לעתים מצריך חידוש האשרה הגעה של למעלה מיום אחד. בחלק מן הימים עמדו בתור למעלה מ- 2,000 איש מדי יום לצורך חידוש אשרתם. ילדים נדרשים לבוא עם הוריהם כדי להוכיח קיומו של תא משפחתי. משך שעות ההמתנה הארוכות לא ניתן לעשות שימוש בשירותים או לאכול בצורה מסודרת. עזיבת התור כדי לאכול או לשתות משמעה לא פעם אבדן התור.

56. ראוי לציין כי מטרתו הבלתי מוצהרת של המשיב ידועה ברבים. כך למשל, קבוצת תושבי דרום תל אביב הפועלת (לא פעם באלימות) נגד שהותם של מבקשי מקלט בישראל התהדרה לאחרונה בהצלחתה להביא לכך שהמשיב ימרר את חייהם של מבקשי המקלט ויגרם להם לעזוב. אחת המנהיגות של קבוצה זו טרחה לציין בעמוד הפייסבוק שלה באופן מפורש כי פועלה של הקבוצה נגד מבקשי המקלט נשא פרי: "מדיניות הייאוש - גירוש עולה עוד שלב. מי שחושב שהפעילות שלנו מסתכמת בביקורים בגינות ציבורית

ובהפצת סרטונים בפייסבוק חי באשליה. אנחנו עובדים חזק מאחורי הקלעים, מול ועם הרשויות. ... הדרך היחידה להוציא מסתננים מישראל היא באמצעות חתימה על "יציאה מרצון". אז כל הטרטור הזה נועד להמריץ את החשק לחתום".

העתק הפרסום בעמוד הפייסבוק של גב' שפי פז רצ"ב ומסומן ע/15.

נספח ע/15

57. האמצעי הנבחר עולה אם כן בקנה אחד עם המטרות שהציב המשיב לעצמו. המוצהרת והלא מוצהרת כאחד. בהערת אגב נציין כי אמצעי זה אינו עולה בקנה אחד עם מטרה אחרת עליה הצהיר המשיב, נדמה שאף שם מן הפה החוצה בלבד, והיא הפחתת הנטל ממרכזי הערים בכלל ומן העיר תל אביב בפרט. טענת המשיב בהזדמנויות שונות, ובעיקר במסגרת ההליכים בפני בית משפט זה במסגרת בחינתו החוקתית של החוק למניעת הסתננות היתה כי תכליתו העיקרית של מתקן "חולות" היא הפחתת הנטל ממרכזי הערים. בית המשפט קיבל טיעון זה. כפועל יוצא של מדיניות זו מקבלים אלפי מבקשי מקלט אשר משתחררים ממתקן "חולות" רשיון ישיבה המונע מהם לגור או לעבוד בערים תל-אביב ואילת, שתי הערים היחידות שבהן או בקרבתן יעניק המשיב שירותים למבקשי מקלט. נציין, כי מספר מבקשי המקלט המחזיקים ברשיונות ישיבה בעלי הגבלות כאמור הולך וגדל.

העתק דוגמא לרשיון ישיבה המטיל מוגבלות גאוגרפית רצ"ב ומסומנת ע/16.

נספח ע/16

58. כעת שוו בנפשכם מבקש מקלט שיגיע לחדש את אשרתו. הוא יבקש ללון באזור המרכז לילה קודם על מנת שיוכל "לתפוס" מקום. בהינתן שמרבית הקהילה עדיין מתגוררת בתל אביב, מקום האסור עליו בלינה, הרי שעומדות לפניו שתי ברירות בלבד: הפרת האיסור והסתכנות במעצר או הגעה מאוחרת מדי לתור לחידוש האשרה ואף הפעם הסתכנות במעצר (הפעם בשל אי חידוש האשרה). מבקש מקלט המחזק ברשיון ישיבה עם הגבלה גאוגרפית נמצא אם כן בלימבו.

59. "עידוד" מבקשי מקלט לעבור לאזורי הפריפריה הרחק מהערים תל אביב ואילת תוך צמצום השירותים בפריפריה והענקתם רק באזורים שאין מבקשי המקלט רשאים להתגורר ולעבוד בהם מלמד כי כל רצונו של המשיב הוא להתעמר במבקשי המקלט ולהציב מכשולים וחסמים בפני קהילה שממילא מוחלשת ונמצאת בשולי החברה הישראלית.

60. **האמצעי הנבחר הוא פחות פוגעני מאמצעים אחרים חלופיים** - אפילו היית החלטת המשיב לתכלית ראויה וקיים קשר סביר בין האמצעי למטרה הרי האמצעי אשר בחר בו המשיב אינו מתקבל על הדעת ופוגע קשות בזכויות יסוד של אלפים. ברור לכל בר דעת, כי קיימות אפשרויות רבות אחרות להגשמת מטרתו הראשונה של המשיב. אפשרות ראשונה הינה מציאת פתרון אחר בתוך המשרדים הקיימים עצמם; אפשרות אחרת היא מתן

אפשרות למבקשי המקלט לקבל את השירותים הנדרשים בכל אחת מלשכות המשיב המפוזרות ברחבי הארץ, בדומה לכל תושב ואזרח ישראלי. למשיב עשרות לשכות אחרות ברחבי ישראל, זולת הלשכה בבני ברק. ודאי יכול היה למצוא פתרון אחר במסגרתן; אפשרות שלישית היא מציאת מקום אחר קרוב יותר גאוגרפית לשם חידוש אשרותיהם של מבקשי מקלט המתגוררים בדרום הארץ.

61. נציין, כי כוונתו של המשיב כפי שהעלה במכתבו אל העותר מיום 23.5.2017 לעשות שימוש גם באמצעים טכנולוגיים לשם חידוש האשרות היא צעד קדימה. ואולם, לא ברור מתי ייושמו אמצעים כאמור אף לא ברור האם יבואו במקום הצורך להגיע ללשכה המרוחקת בבני ברק. כמו כן, לא יהיה באמצעים אלה די אם הם נותנים מענה רק לקבוצות מסוימות ואם חרף השימוש באמצעים אלה עדיין יאלצו מבקשי מקלט להגיע מן הדרום, לפעמים הדרום הרחוק, לבני ברק לשם חידוש אשרתם.

62. האמצעי שנבחר הוא אם כן האמצעי הפוגעני ביותר, שאינו לוקח בחשבון קיומם של אמצעים אחרים כלשהם ואינו עושה מאמץ לצמצם את הפגיעה.

63. **התועלת לטובת הציבור עולה על הנזק שייגרם לפרט, כתוצאה מן הפגיעה - נוכח כל אלה, האיזון הדרוש על פי המבחן השלישי בין התועלת – ככל שקיימת – לנזק אינו מתקיים כלל.** כפי שהראינו לעיל, הנזק שייגרם לאלפי מבקשי מקלט מהווה פגיעה חמורה בזכויות יסוד. הפסקת השירותים בבאר שבע כרוכה בפגיעה קשה במצבם הכלכלי של אלפים, שממילא חיים מהיד לפה. צמצום מספר הלשכות יחזירנו למצב ששרר אחרי הצמצום הראשון בשנת 2014, רבים יצטרכו לעמוד בתורים שעות ארוכות ללא כל הבטחה כי יצליחו לחדש את רישיונם דבר שמעמידם בסכנת מעצר. אי הודאות, הטרטור והפגיעה בזכויות הכרוכים בתהליך משפילים ומבזים. כל זאת בכדי להרחיב את השירות לאזרחים ותושבים ישראלים בכדי שיוכלו להירשם לפרוייקט הביומטרי, שירות שיינתן על חשבונם של מבקשי המקלט. נוכח זאת, הפגיעה והנזקים אשר ייווצרו כתוצאה מהחלטה זו הם כה קשים שאין דרך לכפר עליהם ויש לקבוע כי דין החלטת המשיב – בטלות.

64. המשיב כשל מלאזן בין מכלול השיקולים הרלוונטיים שהיה עליו לבחון. הנזקים והפגיעות שצפויות מהחלטתו לא קיבלו את משקלם הראוי. העותר יטען אם כן כי החלטתו של המשיב אינה מידתית ואף מטעם זה דינה להתבטל.

הבקשה לצו ביניים

65. בית המשפט הנכבד מתבקש להוציא מלפניו צו ביניים אשר יעכב את הפסקת השירותים לחידוש רשיונות ישיבה למבקשי מקלט בעיר באר שבע וזאת עד להכרעה בעתירה.

66. לוח הזמנים שקצב המשיב להוצאה לפועל של החלטתו הוא קצר. אצה לו הדרך למשיב להפסיק ליתן שירותים בבאר שבע ולשלוח 12 אלף איש מהדרום, לעתים הדרום הרחוק, לבני ברק.

67. באם לא יינתן צו ביניים כאמור, יחולו שינויים אלה כבר בימים הקרובים. יש אם כן חשיבות להקפאת המצב הקיים עוד בטרם תכנס ההחלטה לתקפה.

68. הנזק שייגרם לקהילת מבקשי המקלט המתגוררת בדרום הארץ הוא נזק גדול ורב. לעומת זאת, נדמה כי לא ייגרם נזק ממשי למשיב מדחיית המועד, מבחינה מחודשת של החלטתו ומבחינתם של פתרונות חלופיים אפשריים, אשר דומה כי כלל לא נשקלו.

69. במצב דברים זה, דומה כי הכף נוטה להגנה על קהילת מבקשי המקלט אשר את עניינה מבקש העותר להביא בפני בית המשפט הנכבד.

סוף דבר

70. לאור כל האמור לעיל יטען העותר כי הפסקת מתן שירותים מטעם המשיב למבקשי מקלט בעיר באר שבע אינה יכולה לעמוד ודינה בטלות.

71. אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו על תנאי כאמור ברישא לעתירה זו ולאחר קבלת תשובת המשיב להופכו למוחלט. כן מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות המשפט ובשכר טרחת עו"ד. כן מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו ביניים המורה למשיב שלא לחדול מלספק שירותים למבקשי מקלט בעיר באר שבע ב - 1 ביוני 2017 וזאת עד להכרעה בעתירה.

עלא ח'אטר, עו"ד

מ.ר. 73135

ב"כ העותר

היום, 25.5.2017